

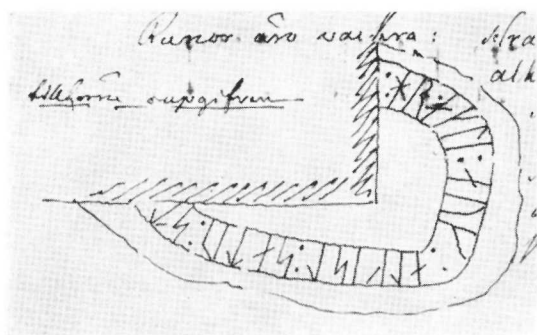

Fig. 63. Vg 45. Skalunda sn, kyrkan.
Efter teckning i Tham, Egna Manuscripter.

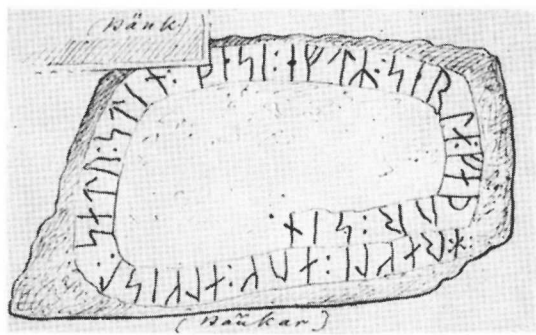

Fig. 64. Vg 45. Skalunda sn, kyrkan.
Efter teckning av Säv.

ben. ... Det torde böra omnämnas att begge dagarne infunno sig en mängd så wäl äldre som yngre personer af församlingsboarne, som stundtals woro, utan betalning, behjelpige vid arbetet och som tydligen tillkännagåfwo sin belåtenhet öfwer att dessa deras fornminnen kommo i dagen, blefwo kända och tydda. Häraf föranledd har jag skänkt sex exemplar af min 'Runa-List' att som premier utdelas åt Folkskolans inom Rackeby Pastorat flitigaste barn.»

Röd granit. Höjd 1,75 m., bredd 1 m. Ristningsytan, vänd mot ÖSÖ, är jämn och vacker. Runorna äro djupt huggna och tydliga.

Inskrift:

: hragli : auk : alkisl : satu : stin : pesi : eftir : serla : fapir : sin

5 10 15 20 25 30 35 40

hragli ok Algisl sattir sten þennsi æftir Serla, faður sinn.

»hragli och Algisl satte denna sten efter Särle, sin fader.»

Till läsningen: R. 4 förefaller att vara stungen, som Torin föreslår; den lilla fördjupningen i runan är sannolikt huggen. Sjöborg läser denna runa som **k** liksom Säv. Tidigare läsningar överensstämmer i övrigt med ovanstående.

R. 1-6 uttrycka ett namn, men något sådant, som direkt svarar mot runföljden **hragli**, är icke känt. — Icke heller **Algisl** är tidigare känt. Förleden består sannolikt av **Alf-**. — Faderns namn **serla** (ack.) är icke känt från andra runinskrifter, ej heller i senare svenska källor. Det motsvarar med all sannolikhet det på västnordiskt område tämligen vanliga **Sørli**. Den fsv. formen bör ha varit **Sørli**. Den latinska formen **Serlo** finns belagd i några exempel, bl.a. i DN XIX 522, 529 (1304) *Serlo de Gutteland*.

Stödd på N. H. Sjöborgs uppgift, som otvivelaktigt hänför sig till Vg 45, räknar H. Wideen (*Västsvenska vikingatidsstudier*, 1955, s. 102, 138) felaktigt med ytterligare en runsten, utöver de kända, i Skalunda.

46. Skalunda sn, kyrkan.

Pl. 36.

Litteratur: E. Fischer i *Sveriges kyrkor, Västergötland* 1: 1 (1913), s. 169, 175; VFT 3: 9-10 (1918), s. 118; S. Gardell, *Gravmonument från Sveriges medeltid* 1 (1937, rev. 1945), nr 697.

Äldre avbildning: A. Roland, teckning, återgiven i Fischer a.a., fig. 185.

På en liljesten, som tjänar som överliggare utvändigt till sydporten i Skalunda kyrkas vapenhus, finns på huvudändans kantlist en nu nästan utplånad runinskrift. Vapenhuset är troligen uppfört mot medeltidens slut (Fischer).

Sandsten. Längd 1,70 m., bredd 0,65–0,45 m. Inskriften är ristad på stenens upphöjda kantlist med ytterkanten som bas för runorna.

Inskrift:

✠ m ⁵ ræs ¹⁰ æ : . . . ris . . .

Till läsningen: Ristningen inledes på högra långsidan med ett litet tydligt georgskors. Efter 1 m är högra långsidans inskrift förstörd, endast mycket otydliga spår av runor kunna iakttagas. Efter rester av två huvudstavar vid kortändans början synas tre tydliga runor, 4–6 **ræs**, följda av otydliga spår av två huvudstavar (7–8). Ungefär vid mitten av kortändan står r. 9 **æ** följt av ett tydligt sk och därefter en hst. Efter en mindre lakun iakttages r. 11–13 **ris** samt ytterligare en hst. Resten av inskriften, som synbarligen sträckt sig ett stycke in på vänstra långsidan till ungefär motsvarande längd som på den högra, är alltför sliten för att tillåta en identifiering av de få, ytterligt svaga spåren av huggning som bestämda runtecken.

Ristningens skadade skick ger icke tillräckligt underlag för en tolkning. H. Jungner har visserligen antytt möjligheten, att inskriftens början skulle ha varit denna: *Mik a Boi præster*, men detta försök förblir dock till väsentlig del gissning.

47. Strö sn, kyrkan.

Pl. 37.

Litteratur: Dagens Nyheter ¹¹/₈ 1934; H. Wideen, En nyfunnen runsten (VFT 4: 7–8, 1934, s. 126 f.).

Äldre avbildning: Wideen a. a.

I Strö kyrkas tornbyggnad, på södra sidan av den sydvästra strävpelaren 0,62 m. över markytan, är en liten, fragmentarisk runsten inmurad. Tornet tillfogades kyrkan troligen mot medeltidens slut, strävpelaren vid tornet sannolikt på 1600-talet (Fischer).

Grå granit. Höjd 0,80 m., bredd 0,30 m. Stenens rot är avslagen, varvid även nedre, vänstra hörnet av själva ristningsytan gått förlorat. Det bortslagna stycket måste ha varit ganska långt. Ristningen är tydlig.

Inskrift:

. [:] ⁵ pansi : ¹⁰ uft : ¹⁵ hklak : ²⁰ mak : sin :

... [sten] *panssi æftir Haklang(?)*, *mag sinn*.

»... denna sten efter Haklång(?), sin frände.»

Till läsningen: Vid ristningens början urskiljas nederdelarna av två huvudstavar, 1–2, möjligen **in**. I det följande ordet, 3–7 **pansi**, äro övre delarna av de tre första runorna skadade. Endast svaga spår av bst till 3 **p** återstå i brottkanten. Till höger om r. 12 går upp mot följande runa en huggen linje i form av en **k**-bst, ända fram till hst i r. 13. Runan kan alltså ha varit en **k**-runa. Den allra nedersta delen av r. 13 är avslagen, större delen av bst t. h. om hst är dock bevarad. Runan kan ha varit **l**. H. Jungner har läst r. 12–13 **it**, såsom också framgår av den uppmålade bilden å pl. 37. Uppmålningen följer emellertid icke huggningen beträffande bst mellan huvudstavarna till r. 12 och 13, vilken i verkligheten har full anslutning till hst i r. 12, jfr bilden på den uppmålade stenen. Wideen läser dessa runor **kl**, men ger därefter namnet — med en viss tvekan — en icke acceptabel tolkning (Helge). 15 och 18 **k** äro icke stungna.

Om skrivningen **uft** för *æftir* se Vg 39.

R. 11–15 **hklak** motsvara snarast ack.-formen till mansnamnet *Haklangr* med utelämnat *a* i förleden